

RIJEČ UREDNIKA

Cijenjeni čitatelji i suradnici, u novome svesku *Metodičkih oglada* donosimo tekstove koji s različitih aspekata sagledavaju teoriju i praksu nastavnoga rada. Svezak otvara tekst Raula Raunića koji razmatra osnovna značenja i normativne veze između pojmova filozofije, odgojno-obrazovnog procesa te kurikula, a nastavlja s analizom i kritikom dominantnog obrasca kurikula. Kao prevladavajuće tendencije u definiranju i provedbi nastavnih ishoda uočava se podređivanje odgoja i obrazovanja logici tržišnih potreba te oponašanje modela instrumentalne racionalnosti i tehnologijskog procesa. Nakon kritičke analize takvih nastojanja, autor zaključuje da je potrebno potražiti razboritu ravnotežu između potreba za socijalizacijom i ekonomskih zadaća, s jedne strane, te razvoja temeljnih sposobnosti za racionalnu autonomiju i samopoštovanje osobe na svim razinama, s druge. Filozofski pristup kurikulu odgoja i obrazovanja pritom je nužna pomoć u uočavanju modela i strategija kojima se plošni koncepti obrazovanja nastoje promovirati kao napredni i emancipatorski, a pojedini svjetonazori predstaviti kao univerzalni humanizam. Filozofska refleksija ujedno, navodi autor, postavlja standarde koji sprječavaju reduciranje procesa odgoja i obrazovanja na ispunjenje samo pojedinih, bilo profesionalnih bilo ideoloških, ciljeva te teži ispunjenju zadaća kultiviranja uma i njegovanja humaniteta.

Slijedi opsežna studija Ivane Senjan koja sagledava povijesni razvoj i aktualno stanje u nastavi glazbe u hrvatskim srednjim općeobrazovnim školama. Danas je nastava glazbe samo jedan od brojnih čimbenika koji utječu na razvoj glazbenog, pa i šire umjetničkog, identiteta učenika. Nastavni plan i program poučavanja glazbe stoga je pred kontinuiranim izazovom pronalaska svoga mjesta u procesu estetskog formiranja učenika i odgajanja buduće glazbene publike. Nakon pažljivo izvedenog povijesnog pregleda statusa nastave glazbe u hrvatskim školama te prikaza danas prevladavajućeg dijakronijskog modela poučavanja glazbe, autorica sagledava mogućnosti sinkronijskog modela u nastavi glazbe. Provedena dosadašnja istraživanja primjene takvog modela, iako realizirana na malom uzorku, prema autorici ukazuju na znatne potencijale otvorenijeg i fleksibilnijeg pristupa poučavanju glazbe u srednjim školama. Poticanje kreativnosti i stvaralaštva kroz nastavu glazbe tema je

i teksta Blaženke Bačlija Sušić i Radojke Sućeska Ligutić. Autorice se usmjeravaju na razmatranje doprinosa Funkcionalne muzičke pedagogije Elly Bašić kao jednog od modela poučavanja glazbe u glazbenim školama. Rezultati istraživanja provedenog među nastavnicima Glazbenog učilišta Elly Bašić iz Zagreba ukazuju da nastavnici prepoznaju potencijal koji nastava glazbe ima na poticanje mašte i kreativnosti učenika, no da se u svome radu suočavaju s praktičnim izazovima u provedbi svih elemenata Funkcionalne muzičke pedagogije.

Tekst Ivane Sever *et al.* analizira procjene učitelja i učenika o izvanučioničkoj nastavi u prirodi. Analizirani su stavovi učenika i učitelja koji su izvanučioničku nastavu proveli i na pokušajistu Sveučilišta u Zagrebu Agronomskog fakulteta Centra za travnjaštvo. Na početku rada autori navode prednosti održavanja nastave, u prvome redu nastave prirode i društva u nižim razredima osnovne škole, na mjestima gdje učenici imaju priliku doista doći u doticaj sa svijetom o kojemu uče na nastavi. Rezultati provedenog anketiranja učenika i učitelja nakon realizirane izvanučioničke nastave ukazuju na njihovo zadovoljstvo odgojnim i obrazovnim ishodima takvog tipa nastave, ali i na okolnosti koje otežavaju provedbu izvanučioničke nastave.

Iva Buchberger, Valentina Bolčević i Vesna Kovač u svome radu prikazuju dosadašnje spoznaje o važnosti poticanja kritičkoga mišljenja u obrazovanju. Tekst donosi pregled nekih najpoznatijih odrednica kritičkoga mišljenja te sistematizaciju u literaturi isticanih vještina i kompetencija kritičkoga mišljenja. Radom se također ukazuje i na problem rijetkih istraživanja kritičkoga mišljenja u hrvatskom istraživačkom kontekstu. Završno autorice, s ciljem stvaranja podloge za buduća istraživanja, razrađuju konstrukt poučavanja za kritičko mišljenje. Ovaj svezak *Metodičkih oglada* zaključujemo s prikazom knjige Emerika Munjize, Anđelke Peko i Snježane Dubovicki *Paradoks (pre)opterećenosti učenika osnovne škole*.

Svoj osvrt na svezak završila bih zahvalom članovima uredništva časopisa *Metodički ogladi* na njihovim doprinosima radu i razvoju časopisa, kao i svim autorima i recenzentima koji svojim trudom održavaju kvalitetu časopisa. Povod mojoj zahvali su rezultati najnovije evaluacije časopisa čiji je pozitivan ishod doveo do uključenja *Metodičkih oglada* u još jednu međunarodnu bazu podataka. Radi se o Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index (ESCI).

Ivana Zagorac